

Mölnads kommun
kontakt@molndal.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Streteredsskolan i Mölnads kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals kommun att senast den **22 oktober 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalad brist) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken Motivering till föreläggande.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medvetna om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har satt uppföljningstiden med hänsyn till situationen.

Särskilt stöd och elevers rätt till utbildning

Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun, i egenskap av huvudman för Streteredsskolan 6-9, inte uppfyller författningskraven avseende arbetet med elevers rätt till särskilt stöd och utbildning vid den aktuella skolenheten.

Åtgärder

- Se till att rektorn tillsammans med lärare gör genomgångar av samtliga elever och utvärderar varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, minst en gång under den angivna tidsfristen, samt vid detta särskilt identifierar:
  - elever som befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att de getts stöd i form av extra anpassningar, elever som det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga för, samt elever som uppvisar andra svårigheter i sin situation, exempelvis utifrån frånvaro (3 kap. 7 §, 7 kap. 19 a § och 10 kap. 12 § skollagen samt läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [2010:37] (i fortsättningen förkortat Lgr 11), 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds för de elever som identifieras vid genomgången enligt punkten ovan. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att medverka i utredningen. Samråd ska ske med elevhälsan. När utredningen är klar ska rektorn, eller den som rektorn har delegerat ansvaret till, ta ställning till om eleven ska ges särskilt stöd. Utredningen och ställningstagandet ska dokumenteras skriftligt (3 kap. 7 § skollagen samt Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).
- Se till att åtgärdsprogram utarbetas och beslutas för varje elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet ska ange elevens behov av särskilt stöd och de konkreta åtgärder som ska vidtas med anledning av det identifierade behovet, det vill säga det ska framgå på vilket sätt, i vilken omfattning och i vilka ämnen eleven ska få särskilt stöd. Det ska vidare framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen. Åtgärdsprogrammen ska därefter följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Se till att eventuella beslut om placering i särskild undervisningsgrupp har stöd i en utredning av elevers behov av särskilt stöd, att de föregås av noggranna överväganden samt att beslut fattas i enlighet med författningarnas krav. Av beslutet ska framgå vilken omfattning samt vilka ämnen som åtgärden avser (3 kap. 11 § skollagen samt 31-33 §§ förvaltningslagen [2017:900]).
- Se till att eventuella beslut om anpassad studiegång har stöd i en utredning av elevers behov av särskilt stöd, att de föregås av noggranna överväganden samt att beslut fattas i enlighet med författningarnas krav. Av beslutet ska framgå de avvikelser som görs från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motivering för sådana avvikelser (3 kap. 12 § skollagen samt 31-33 §§ förvaltningslagen).
- Säkerställa att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolans verksamhet ska frånvaron skyndsamt utredas om det inte är obehövligt.

Utredningen ska genomföras i samråd med elevhälsa och klargöra de bakomliggande orsakerna till elevers frånvaro (7 kap. 19 a § skollagen).

- Se till att uppgifter om att en frånvaroutredning inletts anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).
- Se till att rektorn skapar och implementerar rutiner för samverkan mellan lärare och elevhälsa så att de ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra i arbetet med att ge eleverna de extra anpassningar eller det särskilda stöd som de behöver (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Bakgrund

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn vid Streteredsskolan 6-9. Tillsynen har omfattat områdena extra anpassningar och särskilt stöd samt skolans arbete med att tillgodose elevers rätt till utbildning. Skolinspektionens utredning har genomförts genom att skriftligt underlag har begärts in och granskats samt genom intervjuer med lärare, elevhälsan och skolans rektor som hållits på distans den 3 mars 2021.

Motivering till föreläggande

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att tillgodose elevers rätt till särskilt stöd samt i arbetet med att tillgodose elevers rätt till utbildning vid Streteredsskolan 6-9.

Brister i arbetet med att utreda elevers stödbehov

Av Skolinspektionens utredning framgår att det förekommer omfattande brister i skolans arbete med att uppmärksamma och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd när det visat sig att de extra anpassningar som vidtagits inte är tillräckliga för att eleverna ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. För elever som uppvisat andra svårigheter i sin skolsituation, exempelvis utifrån problematisk frånvaro, har behovet av särskilt stöd i flera fall inte utretts – då det bland annat konstateras att det saknas inlärningsvårigheter för elever med långvarig frånvaro. Skolinspektionen bedömer att de brister som kunnat konstateras är av allvarlig karaktär. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven har behov av och rätt till enligt skollagen. Utan en utredning är det också svårt för rektorn och andra ansvariga vid skolenheten att veta om de insatser som sätts in verkligen är adekvata och motsvarar elevens behov.

Skolinspektionen kan därtill konstatera att det konsekvent genom de intervjuer som hållits framkommer oklarheter och svårigheter i samarbetet mellan lärarna och elevhälsan samt att befintliga rutiner uppges ha brister i sin implementering. En bristfällig samverkan mellan lärare och elevhälsa medför att elever i behov av stöd inte fångas upp i ett tidigt skede och att nödvändiga utredningar och åtgärder därmed inte sätts in i tid.

Brister i arbetet med beslut om särskilda stödåtgärder

Som Skolinspektionen konstaterat ovan finns det allvarliga brister i att uppmärksamma och utreda det särskilda stödbehovet för elever som uppenbart riskerar att inte nå kunskapskraven och/eller uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Tillsynen visar att endast 15 procent av de elever som enligt skolan riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller fler ämnen över tid har fått sitt eventuella behov av särskilt stöd utrett och därefter också ett beslut om åtgärdsprogram. Det innebär att åtgärdsprogram, där elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå, därmed heller inte utarbetas för alla elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att detta utgör en allvarlig brist som försvårar möjligheterna för elever på skolenheten att få sitt stödbehov tillgodosett.

Tillsynen visar därtill att av det fåtal åtgärdsprogram som utarbetats framkommer brister i åtgärdsprogrammets utformning. Skolinspektionens granskning visar att de åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogram inte alltid är tillräckligt tydliga och konkreta. Åtgärderna möter inte det konstaterade stödbehovet och utgår inte från de svårigheter som föreligger för elever i att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta försvårar arbetet med adekvat uppföljning och utvärdering av de åtgärder som vidtas.

Tillsynen visar även att flera elever på skolenheten som haft längre eller upprepad frånvaro har erhållit ingripande stödåtgärder i form av anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp, utan föregående utredning eller formellt korrekta beslut. Bristerna utgör ett allvarligt åsidosättande av rättssäkerheten för enskilda elever, då ingripande begränsningar i utbildningen genomförs på ett godtyckligt vis utan möjlighet för vårdnadshavare och elev att överklaga åtgärderna.

Brister i arbetet med att utreda omständigheter kring elevers frånvaro

Av Skolinspektionens utredning framgår att orsakerna till elevers längre eller upprepade frånvaro inte alltid utreds skyndsamt och att de utredningar som genomförs inte klargör de bakomliggande orsakerna till elevers frånvaro på ett adekvat sätt. Det framgår även av utredningen i ärendet att det råder oklarheter kring vem som ansvarar för att frånvaroutredningen genomförs och när en sådan ska inledas. Detta innebär att elever med upprepad eller längre frånvaro uppenbart riskerar att falla mellan stolarna och att nödvändiga utredningar inte genomförs alls, genomförs sent eller genomförs på ett bristfälligt vis.

Att en utredning av de bakomliggande orsakerna till elevers frånvaro genomförs utgör en grundläggande förutsättning för att arbetet för att få elever tillbaka i undervisning ska vara behovsanpassat och konkret. De brister som Skolinspektionen kan konstatera på skolenheten innebär uppenbara risker för att elevers grundlagsskyddade rätt till utbildning åsidosätts och att arbetet med att främja närvaro försvåras. Skolinspektionen bedömer att den bristfälliga interna kommunikationen på skolan får följderna att elever kan stå utan undervisning i längre perioder utan att det uppmärksammas, utan att åtgärder vidtas och utan att rektor och/eller huvudman får kännedom om problematiken.

Brister i arbetet med att anmäla frånvaro till huvudmannen

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i att anmälan inte görs till huvudman när elever har upprepad eller längre frånvaro eller när viss utredning påbörjats. Tillsynen visar att anmälningskyldigheten inte följts under en längre tid, med hänsyn till rådande pandemi. Att huvudmannen inte får kännedom om att det finns elever med problematisk frånvaro utgör ett betydande hinder för att frånvaroproblematik ska fångas upp, utredas och åtgärdas i ett tidigt skede. Det medför även risker att huvudmannens samordningsansvar inte fullgörs. Som följd riskerar elever att stå utan undervisning under längre perioder och frånvaro riskerar att befästas. Oaktat grunden för åsidosättandet av anmälningskyldigheten bedömer Skolinspektionen att följden för elever på skolenheten är allvarlig.

Rättslig reglering*Elevers rätt till stöd och särskilt stöd*

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som

annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Syftet med att ställa krav på upprättandet av ett åtgärdsprogram är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. För en elev i behov av särskilt stöd är åtgärdsprogrammet ett nödvändigt pedagogiskt instrument för planering och samarbete mellan lärare, annan personal t.ex. i elevhälsan, eleven och i förekommande fall vårdnadshavare samt för uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna. Arbetet med åtgärdsprogrammet ska utgå från elevens behov, elevens styrkor och svårigheter och en analys av vilka hinder och möjligheter som finns i elevens omgivning. Elevens och hennes eller hans vårdnadshavares syn på skolsituationen och förslag till tänkbara lösningar ska också vägas in. Programmet ska omfatta elevens hela skolsituation. Om eleven vistas i fritidshem kan programmet även omfatta åtgärder under vistelsen där. Det är således viktigt att lägga fokus på elevens hela studiemiljö och inte på den enskilda elevens svårigheter. Åtgärderna ska vara av både kortsiktig och långsiktig karaktär. De ska relatera till målen i läroplanerna och uppställda kunskapskrav och vara möjliga att följa upp och utvärdera (prop. 2009/10:165 s. 290).

Det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet. Om en elev har behov av regelbundna specialpedagogiska insatser i ett visst ämne kan det t.ex. anges att eleven ska undervisas av en speciallärare i det ämnet, hur många timmar per vecka det ska ske samt om denna undervisning ska ske utöver ordinarie undervisning i det aktuella ämnet eller i stället för den ordinarie undervisningen. Att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet är viktigt dels därför att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas (prop. 2013/14:160 s. 29).

Av läroplanen (Lgr11, 2.2 Kunskaper) framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Vidare framgår (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar) att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp som de behöver.

Elevers rätt till utbildning

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap 2 § skollagen).

Enligt 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (7 kap. 3 § skollagen).

En elev i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (3 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Utredningen av orsakerna till frånvaron syftar till att uppmärksamma de orsaker som kan finnas för en elevs frånvaro. En systematisk utredning av orsakerna ligger sedan till grund för de åtgärder som vidtas för att eleven ska delta i den obligatoriska verksamheten (prop. 2017/18:182 s. 57 f.).

Skolinspektionens utredning*Brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av de intervjuer som genomförts framgår det att lärarna på skolan följer upp kunskapsutvecklingen för eleverna och om någon lärare eller mentor känner oro för en elev kan läraren lämna en signal om det till elevhälsan. Rektor har under intervjun beskrivit att lärarna har olika kunskaper inom området särskilt stöd och extra anpassningar. På fråga om hur rektor utifrån det och organisationen som finns säkerställer att lärare uppmärksammar elever för vilka extra anpassningar är otillräckliga uppger rektor att det är ett utvecklingsområde. Rektor framhåller att de på skolan skulle behöva utreda fler elever, men att det funnits en eftersläpning i det arbetet. Vid intervju med rektor respektive elevhälsan har Skolinspektionen ställt frågor kring en angiven klass där 10 elever uppges sakna godkända betyg i ett större antal ämnen men där enbart *en* elev har fått behovet av särskilt stöd utrett. Vid intervjuerna med såväl elevhälsa som rektor framhålls att det hade behövt göras fler utredningar av elevers stödbehov för eleverna i den gruppen, men att så inte gjorts.

Lärarna beskriver vid intervjun att de upplever att det blir "knaggligt" när extra anpassningar inte längre är tillräckligt för någon elev. Uppgiften förtydligas bland annat genom beskrivningar av att de kan uppmanas att pröva åtgärder för en elev som redan genomförts eller att de som lärare eller mentor saknar återkopplingar av vad som

görs för fortsatt arbete kring elever. Lärarna ger även exempel på hur de saknar kännedom om huruvida elever som de är mentorer för fått sitt stödbehov utrett eller om eleverna omfattas av åtgärdsprogram eller inte. Elevhälsan beskriver att de kan "få tillbaka elever från lärarna men att då måste lärarna tänka att det mesta arbetet behöver ske i klassrummet". Rektorn uppger att skolan haft en rutin för hur uppgifter om stödbehov överlämnas till elevhälsan men att det finns behov av att förändra rutinen utifrån att den inte fungerat som det var tänkt.

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över elever vid Streteredsskolan 6-9 som riskerade att inte nå kunskapskraven i olika ämnen under höstterminen 2020. Det finns totalt 101 elever i förteckningen som skickats in. Av de 101 elever som riskerade att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen under höstterminen 2020 är det enligt skolans egna uppgifter 15 elever som fått behovet av särskilt stöd utrett. För ett antal elever har en pedagogisk kartläggning genomförts. Kartläggningarna har dock inte inneburit att elevers särskilda stödbehov utretts och beslut om åtgärdsprogram har därför inte aktualiserats efter genomförd kartläggning. Skolinspektionen har även tagit del av betygs kataloger för vårterminen 2020 och höstterminen 2020. Vid en jämförelse av den inkomna dokumentationen framgår att elever som redan vårterminen 2020 hade betyget F och därefter riskerade att inte uppnå kunskapskraven höstterminen 2020 i ett eller flera ämnen inte har fått sina eventuella behov av särskilt stöd utrett. Elever har istället fortsatt att ges extra anpassningar, trots att anpassningarna inte lett till att eleverna nått kunskapskraven.

Av det elevunderlag som Skolinspektionen inhämtat framkommer flera exempel på elever som inte fått behovet av särskilt stöd utrett, trots att eleverna haft återkommande svårigheter i att nå kunskapskraven i flertalet ämnen samt även andra svårigheter i sin skolsituation. Exempelvis framkommer uppgifter om en elev som under vårterminen 2020 hade godkända betyg i totalt två av de ämnen som hen läst. Under höstterminen 2020 hade hen godkända betyg i totalt tre ämnen. Trots elevens låga kunskapsresultat har någon utredning av elevens eventuella behov av särskilt stöd inte gjorts. Det framkommer även flera exempel i elevunderlaget på elever som under en längre tid haft omfattande frånvaro från undervisning och där det särskilda stödbehovet inte utretts. En elev som under en längre tid har haft en omfattande frånvaro, hade under vårterminen 2020 godkänt betyg i ett ämne och under höstterminen 2020 saknade eleven godkända betyg i samtliga skolämnen. Det har i underlag som skickats in till Skolinspektionen angetts att elevens stödbehov inte har utretts. Avseende en annan elev som haft omfattande frånvaro sedan höstterminen 2019 och som inte uppnått kunskapskraven i något ämne framgår att rektor i maj 2020 fattat beslut om ingripande stödåtgärder och att en första utredning av elevens eventuella behov av särskilt stöd genomfördes i november 2020. Det uppgavs då vara den första utredningen av elevens eventuella behov av särskilt stöd. En tredje elev har vid slutet av höstterminen 2020 saknat godkända betyg i ett flertal ämnen och haft omfattande frånvaro under hela höstterminen 2020. I en mötesanteckning från oktober 2020 anges att eleven inte har några inlärningssvårigheter och att det därför inte är aktuellt att utreda hans behov av särskilt stöd.

Brister i arbetet med beslut om särskilda stödåtgärder

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med beslut om särskilda stödåtgärder.

Av intervjuer med lärare på skolenheten framgår att lärarna saknar information om elever utreds och om de har åtgärdsprogram efter att uppgifterna lämnats till elevhälsan. Det framhålls att lärarna "tappar kontrollen" när de lämnar över uppgifter om elevers stödbehov till elevhälsan. Lärarna kan hamna i situationer där de inte vet hur undervisningen i ett visst elevärende ska läggas upp, eftersom de inte vet vad som hänt i elevärendet. Lärarna ger exempel på en situation med en frånvarande elev, där det kan visa sig att det varit ett möte med vårdnadshavare och blivit bestämt att eleven ska vara i Studion utan att läraren blivit informerad. Informationen kommer från vårdnadshavare och inte elevhälsan.

I intervju med rektor beskrivs att när hen började på skolan under 2019 fanns det inga rutiner, inga åtgärdsprogram och inga utredningar om särskilt stöd trots att det fanns en särskild undervisningsgrupp. Rektorn beskriver att de kommit en bit på vägen men inte ända fram. Rektorn berättar att elever på skolan kan vistas i "Studion". Studion har av rektor beskrivits som en flexgrupp dit elever kan gå och få undervisning eller pauser och där elever kan vistas i olika utsträckning. I Studion kan vissa elever ha ett specifikt schema där det anges vad eleven ska göra tillsammans med elevassistent eller digitalt. Så småningom fattas beslut om anpassad studiegång och/eller att eleven ska ha hela sin undervisning i studion. Svårigheten uppstår i situationer där elever saknar kognitiva svårigheter men har hög frånvaro. Om eleven hade varit på plats i skolan hade det enligt rektorn ordnat sig. Rektorn framhåller att hen ser Studion som en extra anpassning för att skolan inte drunkna i åtgärdsprogram, även om hen ser att det kanske skulle ha gjorts en utredning. Om åtgärden fortgår får de tänka om gällande behovet av utredning. Enligt rektorn finns det cirka 20 åtgärdsprogram på skolenheten.

Av det elevunderlag som Skolinspektionen tagit del av framkommer att av det fåtal åtgärdsprogram som utarbetats finns flera exempel på åtgärdsprogram som är vaga och oprecisa. Det framkommer även flera exempel i elevunderlaget på att elever har anpassad studiegång och/eller placering i särskild undervisningsgrupp utan att åtgärden har stöd i en utredning av elevers stödbehov och/eller utan att formellt korrekta beslut tagits om sådana stödåtgärder.

I ett exempel på åtgärdsprogram anges för en elev att hen ska ha anpassad studiegång samt vilka ämnen hen ska läsa. Därutöver anges att hen ska ha eget schema samt arbeta i skolans särskilda undervisningsgrupp, Studion. Avseende arbetet i Studion beskrivs att det ska bedrivas med uppgifter från ämneslärare utifrån elevens behov av "kunskapsträning". För en annan elev anges som åtgärder i åtgärdsprogrammet att hen har möjlighet att arbeta i Studion när hen känner behov av det. Vidare anges att hen har anpassad studiegång samt vilka ämnen hen därmed inte läser. Konkreta uppgifter om åtgärdenas genomförande samt hur de knyter an till kunskapskraven eller andra svårigheter i skolsituationen saknas i båda exemplen.

För en elev som haft en omfattande frånvaroproblematik under en längre tid och som inte uppnår kunskapskraven i något ämne anges som åtgärd i beslut om

åtgärdsprogram att ämnet idrott och hälsa anpassas bort. Det saknas i övrigt åtgärder som möter elevens svårigheter i skolsituationen. Avseende en annan elev som haft omfattande frånvaro över en längre tid noterar Skolinspektionen att rektor beslutade om åtgärdsprogram och en anpassning av elevens studiegång i maj 2020. Eleven saknade vid betygssättningen vårterminen 2020 godkända betyg i samtliga skolämnen. Trots det har hans behov av stöd utretts först i november 2020. För en annan elev som haft omfattande frånvaro under en längre tid anges att hen ska vara i Studio varje dag och att elevens tid i skolan begränsas till ett fåtal timmar per dag. I praktiken har eleven både anpassad studiegång och undervisning i särskild undervisningsgrupp, bland annat utifrån elevens omfattande frånvaro. Trots detta framhålls att det saknas behov av en utredning av elevens stödbehov och därmed även adekvata beslut om särskilda stödåtgärder.

Brister i arbetet med att utreda omständigheter kring elevers frånvaro

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att utreda omständigheter kring elevers frånvaro.

Av intervjuer med lärare vid skolenheten framgår att det är mentorns ansvar att vid frånvaro samtala med elev och vårdnadshavare, om problematiken kvarstår ska anmälan göras till elevhälsan. Det är därefter personal från elevhälsan som ansvarar för att omständigheter kring elevers frånvaro utreds och att situationen följs upp. Lärarna framhåller samtidigt att insatserna från elevhälsan är frivilliga, varför det kan landa på lärarna att genomföra sådana åtgärder. I intervju med elevhälsan framgår att det är mentorernas ansvar att en frånvaroutredning genomförs. Elevhälsan tror att mentorerna går igenom smygande frånvaro två gånger per termin. Enligt rektorn är rutinen där mentorerna genomför frånvaroutredningar relativt ny och ännu inte stabil. Rektorn framhåller vidare att mot bakgrund av att en del undervisning nu sker på distans är det inte helt tydligt var eleverna befinner sig. Rektorn kan därmed inte säga om de är ikapp med frånvaroutredningar eller inte.

I intervju med lärarna lyfts ett elevexempel där en elev haft hög frånvaro under två års tid. Enligt lärarna så har vårdnadshavarna till den eleven inte varit påstridiga om att skolan ska göra någonting och "då händer det inte så mycket". Lärarna nämner ett annat elevexempel där vårdnadshavarna varit påstridiga och att det då "hänt saker" i ärendet.

Av det skriftliga underlag som begärts in framgår flera exempel på att omständigheterna kring elevers frånvaro inte utretts alls, att utredningar inte har inletts skyndsamt samt att de få utredningar som genomförts inte klargör orsaker till frånvaro på ett adekvat vis. För en elev med omfattande frånvaro, sedan i vart fall inledningen av vårterminen 2020, har en utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron gjorts först i november 2020. På motsvarande sätt har en annan elev haft frånvaro sedan mars 2020 men även den eleven utreddes i först i november 2020. I det senare fallet beskrivs orsakerna till frånvaron endast som att frånvaron "är sanktionerad av hemmet". I övrigt saknas uppgifter om de bakomliggande orsakerna till frånvaron. För en annan elev vars omfattande frånvaro noterades i en pedagogisk kartläggning i mars 2020 samt i en utredning av särskilt stöd från november 2020 har de bakomliggande orsakerna till frånvaron inte utretts alls.

Brister i arbetet med att anmäla frånvaro till huvudmannen

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skyldigheten att anmäla uppgifter om elevers frånvaro och att frånvaroutredningar inletts till huvudmannen.

I intervju med elevhälsan framkommer det att anmälan till huvudmannen endast görs när någon framkomlig väg för att få eleven till skolan inte längre finns. I intervju med rektorn har hen klarlagt att, mot bakgrund av den rådande pandemisituationen, har några anmälningar om elevers frånvaro inte gjorts som normalt till huvudmannen under 2020. Detta enligt instruktioner från Mölndals kommun. På fråga om huruvida det gäller oaktat orsak till frånvaron uppger rektorn att det varit svårt att veta vad som är frånvaro relaterat till pandemin och inte.

Av de elevunderlag som Skolinspektionen tagit del av framgår att omständigheter kring elevers frånvaro inte anmäls till huvudmannen på ett godtagbart sätt. Detta trots att det i flera fall rör sig om elever med omfattande frånvaro och trots att vissa kartläggningsåtgärder påbörjats.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Eftersom verksamheten vid Streteredsskolan 6-9 inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Mölndals kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

2021-06-09

X Michael Hjalmarsson

Signerat av: Michael Hjalmarsson

Michael Hjalmarsson
Beslutsfattare

2021-06-09

X Fia Rosholm

Signerat av: Fia Rosholm

Fia Rosholm
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se